

SEMINARIES EN OPLEIDINGEN DUURZAME GEBOUWEN

september - december 2018

leefmilieu
brussel
.brussels

WWW.LEEFMILIEU.BRUSSELS

OM STERK TE STAAN OP DE MARKT VAN MORGEN!

U kan zich vandaag al voorbereiden op de bouwtechnieken van morgen: die van de duurzame gebouwen.

Met meer dan 3.000 deelnemers van 2014 tot 2018, groeiden de Seminars en Opleidingen Duurzame Gebouwen van Leefmilieu Brussel uit tot een referentie voor bouwprofessionals die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest actief zijn.

Schrijf ook in en haal voordeel uit de Brusselse knowhow op dit vlak. Die wordt intussen ruim erkend op internationaal niveau!

Op een tiental jaren tijd kwamen er in het Gewest heel wat duurzame gebouwen bij, zowel in nieuwbouw als in renovatieprojecten. De projectoproepen voor 'Voorbeeldgebouwen' alleen al, leverden zowat 250 projecten op.

Heel wat Brusselse ontwerpers, aannemers en bouwheren bewezen daarmee dat het perfect mogelijk is uitstekende energie- en milieuprestaties te behalen binnen een haalbaar budget.

Haal voordeel uit de Brusselse knowhow

Al onze seminars en opleidingen worden geleid door specialisten op het vlak van duurzaam bouwen en renoveren in het Brussels Gewest. Talloze projecten in het Gewest komen aan bod.

Neem deel aan de werkbezoeken

De werkbezoeken, die deel uitmaken van onze seminars en opleidingen, worden op maat geselecteerd in functie van de thematiek en het profiel van de deelnemers. Het gaat telkens om geleide bezoeken door actoren die rechtstreeks bij het project betrokken zijn.

Uitwisseling met andere professionals

Zowel tijdens presentaties als tijdens werkbezoeken, is er in onze seminars en opleidingen ruimte voorzien om met ervaren collega's inzake duurzame gebouwen van gedachten te wisselen.

Kijk op pagina 13 voor onze andere diensten
aan bouwprofessionals, of surf naar:
www.leefmilieu.brussels/bouwprofessionals

VOOR WIE?

Onze seminars en opleidingen zijn bedoeld voor alle bouwprofessionals die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest actief zijn: architecten, studiebureaus, ingenieurs, professionele bouwheren, promotoren, beheerders van gebouwen, syndici, aannemers, ...

KALENDER SEMINARIES EN OPLEIDINGEN

SEPTEMBER

18 DIN	Warmtepomp – D1
19 WOE	
20 DON	
21 VRIJ	
22 ZAT	
23 ZON	
24 MAA	
25 DIN	Warmtepomp – D1

OKTOBER

02 DIN	Diagnosetools – D1
03 WOE	
04 DON	Verwarming en sanitair warm water – D1
05 VRIJ	SEM- Bouwen en biodiversiteit
06 ZAT	
07 ZON	
08 MAA	
09 DIN	Diagnosetools – D2
10 WOE	
11 DON	Verwarming en sanitair warm water – D2
12 VRIJ	
13 ZAT	
14 ZON	
15 MAA	Regenwaterbeheer in de openbare ruimte
16 DIN	Hergebruik – D1
17 WOE	
18 DON	Verwarming en sanitair warm water – D3
19 VRIJ	
20 ZAT	
21 ZON	
22 MAA	
23 DIN	Hergebruik – D2
24 WOE	
25 DON	Verwarming en sanitair warm water – D4

SEPTEMBER - DECEMBER 2018

NOVEMBER

06 DIN	Gedeeltelijke en gefaseerde renovatie – D1
07 WOE	
08 DON	Fotovoltaïsche zonne-installaties
09 VRIJ	SEM- Densifiëren om beter te delen
10 ZAT	
11 ZON	
12 MAA	
13 DIN	Gedeeltelijke en gefaseerde renovatie – D2
14 WOE	
15 DON	
16 VRIJ	
17 ZAT	
18 ZON	
19 MAA	
20 DIN	Verlichting – D1
21 WOE	
22 DON	
23 VRIJ	
24 ZAT	
25 ZON	
26 MAA	
27 DIN	Verlichting – D2
28 WOE	
29 DON	SEM - Beheer van verontreinigde bodems

DECEMBER

04 DIN	Energiebeheer – D1
05 WOE	
06 DON	Houtbouw – D1
07 VRIJ	SEM - Stookplaatsrenovatie
08 ZAT	
09 ZON	
10 MAA	
11 DIN	Energiebeheer – D2
12 WOE	
13 DON	Houtbouw – D2
14 VRIJ	
15 ZAT	
16 ZON	
17 MAA	
18 DIN	Energiebeheer – D3

ONDERSTEUNING NA UW DEELNAME

Onze seminars en opleidingen verwijzen geregeld naar de Gids Duurzame Gebouwen, een online tool die u bij de uitwerking van uw project steeds kan raadplegen. Bouwprofessionals kunnen ook steeds een beroep doen op de expertise van de Facilitator Duurzame Gebouwen. Meer info pagina 13.

SEMINARIES DUURZAME GEBOUWEN

De seminars vormen de ideale gelegenheid om op de hoogte te blijven van de actuele wetgeving en de technische mogelijkheden voor uw projecten. Ze presenteren u tal van case studies in het auditorium of tijdens werkbezoeken. U kan tevens kennismaken met actoren die ervaring hebben op het vlak van duurzaam bouwen.

DOELPUBLIEK:
architecten, studie-
bureaus, ingenieurs,
professionele
bouwheren, promo-
toren, beheerders
van gebouwen,
syndici, aannemers, ...

DUUR: ½ dag of 1 dag

TAAL:
tweetalig
Frans - Nederlands

PRIJS: 20€/halve dag,
40 €/dag

LOCATIE:
Leefmilieu Brussel
Site van Thurn & Taxis
Havenlaan 86C/3000
B-1000 Brussel

De seminars zijn erkend als permanente vorming voor vastgoedmakelaars en syndici, evenals voor architecten die aangesloten zijn bij de Orde.

BOUWEN EN BIODIVERSITEIT

De stad is een ecosysteem waarin bebouwde oppervlakken en natuur een evenwicht zoeken.

In elk architecturaal project heeft biodiversiteit zijn plaats. Deze kan bovendien op diverse manieren worden gestimuleerd, bijv. door extra groen te voorzien, door verharde zones doorlatend te maken, en door te kiezen voor inrichtingen die gunstige voorwaarden scheppen voor fauna en flora. Dergelijke keuzes verbinden gebouwen met de groene en blauwe netwerken om van Brussel een duurzame stad te maken.

- Welke inrichtingen kunnen ontwerpers in hun project integreren en waar kunnen ze deze voorzien?
- Welke aandachtspunten mogen aannemers bij de uitvoering niet uit het oog verliezen?
- Welke uitvoerings- en onderhoudskosten brengt dit alles met zich mee voor de opdrachtgevers? Welk beheer kan de duurzaamheid van de inrichtingen verzekeren?

Dit seminarie vormt ook een uitstekende gelegenheid om de nieuwe tools voor de beoordeling van de biodiversiteit en met name de veranderingen in het gebruik van de biotoop-oppervlaktefactor (BAF) voor te stellen.

Dankzij de talrijke in de voormiddag behandelde concrete gevallen en de in de namiddag gebrachte bezoeken beschikt u over gebruiksklare tools om biodiversiteitsaspecten vanaf het begin in renovatie- en bouwprojecten op te nemen.

Vrijdag 5 oktober 9u-16u30

DENSIFIËREN OM BETER TE DELEN

Vaak wordt de verdichting van stadscentra voorgesteld als een oplossing voor de snelle demografische ontwikkeling én als een middel om de suburbanisatie te beperken. Deze verdichting houdt echter het risico in weinig aantrekkelijke, overbevolkte gebieden te creëren die niet meteen hoogwaardige leefomgevingen vormen. Duurzaamheid vereist een rationeel grondgebruik gecombineerd met een betere levenskwaliteit.

- Werkruimten, groene ruimten, vrijetijdsmomenten: welke infrastructures kunnen worden gedeeld?
- Hoe kunnen er compacte, architecturaal diverse woonvormen worden gecreëerd die de bewoners toch voldoende privacy bieden?
- Welke processen kunnen worden geïmplementeerd voor het uitwisselen van ideeën en ervaringen voor een gedeelde stad?

Dit seminarie biedt een overzicht van goede praktijken die momenteel in Brussel worden toegepast en van de middelen die aan de basis van hun realisatie liggen.

Vrijdag 9 november 9u-16u30

BEHEER VAN VERONTREINIGDE BODEMS

Wanneer men beslist te bouwen of te renoveren in Brussel is het van essentieel belang vóór de ontwerpfase rekening te houden met de bodemtoestand. Een verontreinigde bodem vereist een sanering die vertragingen en meerkosten kan veroorzaken en soms zelfs de leefbaarheid van het project in gevaar kan brengen.

- Welke verplichtingen vloeien voort uit de wetgeving inzake verontreinigde bodems (met name de bodemordonnantie die werd herzien in juli 2017) ?
- Welke financiële steun kan worden toegekend en welke tools zijn er beschikbaar voor de studie en sanering van een verontreinigde bodem ?

Tijdens het seminarie zullen actoren van op het terrein (experts, ondernemers, ...) hun ervaringen met bouwwerkzaamheden waar de bodemsanering optimaal kon worden beheerd met u delen.

In de namiddag is er een workshop waarin de deelnemers en experts van gedachten kunnen wisselen om zeer concrete antwoorden te krijgen voor hun problemen, met name aangaande het beheer van inkomen- en uitgaande grondstromen op een site (enkel na bijkomende inschrijving. Beperkt aantal plaatsen!).

Donderdag 29 november
Seminarie : 9u-13u30
Workshop : 13u30-16u30

STOOKPLAATSRENOVATIE

Omdat heel wat bestaande gebouwen al een dagje ouder zijn, dringt een doordachte stookplaatsrenovatie zich vaak op.

- Met welke reglementaire aspecten dient er rekening gehouden?
- Moet er volgens de bestaande of volgens een innoverende logica worden gerenoveerd?
- Hoe beheren we de uitdagingen verbonden aan de rookkanalen?
- Hoe kunnen we hernieuwbare energiebronnen integreren?
- Hoe kan de installatie worden afgestemd en geregeld om de retourtemperatuur maximaal te beperken?

Dit seminarie wil deze vragen beantwoorden en theoretische concepten illustreren aan de hand van concrete ervaringen en voorbeelden.

In de voormiddag wordt de wijziging van de EPB-verwarmingsreglementering behandeld.

In de namiddag komt de stookplaatsrenovatie aan bod.

De deelnemers kunnen naar keuze een halve dag of de volledige dag volgen.

Vrijdag 7 december 9u-16u30

INSCHRIJVINGEN EN INFO
www.leefmilieu.brussels/opleidingendubo

OPLEIDINGEN DUURZAME GEBOUWEN

Tijdens onze opleidingen wordt de voorkeur gegeven aan een praktijkgerichte aanpak. De docenten-experts geven hun kennis door van een techniek, een constructie of een specifiek thema: theoretische uitgangspunten, technische gegevens, praktische ontwerp- en uitvoeringsdetails, hulp bij het maken van keuzes, ... De theorie gaat uit van concrete voorbeelden en oefeningen. Sommige opleidingen omvatten ook werkbezoeken. Die moeten u helpen om de verworven kennis meteen op uw eigen projecten toe te passen. De opleidingen worden op één of meerdere dagen georganiseerd, voor groepen van 20 deelnemers. Die formule laat ruimte voor vragen van deelnemers en discussie met de experts. Zo wordt de interactiviteit binnen de groep gestimuleerd.

DOELPUBLIJK:
architecten, studie-
bureaus, ingenieurs,
professionele
bouwheren, promo-
toren, beheerders
van gebouwen,
syndici, aannemers, ...

DUUR:
1 of meerdere dagen

TAAL:
tweetalig
Frans - Nederlands

PRIJS: 50€/dag

LOCATIE:
Leefmilieu Brussel
Site van Thurn & Taxis
Havenlaan 86C/3000
B-1000 Brussel

De opleidingen zijn erkend als permanente vorming voor vastgoedmakelaars en syndici, evenals voor architecten die aangesloten zijn bij de Orde.

WARMTEPOMP: ONTWERP

Deze opleiding helpt u om een oordeel te vormen over de keuze van een warmteproductiesysteem (en eventueel van een koudeproductiesysteem) met een warmtepomp (WP) in de Brusselse context. Daarbij wordt rekening gehouden met het specifieke karakter van het project (eengezinswoning, meergezinswoning, of tertiair gebouw).

De volgende aspecten worden onder de loep genomen:

- ontwerp,
- dimensionering,
- optimalisering van de koudebron en van de afgiftetoestellen,
- regeling,
- economische, milieu- en financiële beoordeling.

Een goede kennis van de warmte- en koudeproductiesystemen is vereist.

Dinsdag 18 en 25 september // 100€ // 2d

DIAGNOSETOOLS VOOR RENOVATIE

De opleiding reikt de tools aan om kleine bestaande woongebouwen te diagnosticeren en ze daarna doeltreffend en duurzaam te renoveren.

De diagnosestappen worden behandeld voor de verschillende thema's van duurzame gebouwen (water, biodiversiteit, mobiliteit, ...), met bijzondere focus op energie:

- beschrijving van de gebouwschil (isolatie, lucht- en waterdichtheid),
- beschrijving van de technische systemen (verwarming, sanitair warm water, ventilatie).

Dinsdag 2 en 9 oktober // 100€ // 2d

VERWARMING EN SANITAIR WARM WATER: ONTWERP

De technische implicaties van de verschillende productietechnologieën voor warmte en sanitair warm water komen hier aan bod. De opleiding beantwoordt vragen over de keuze, het ontwerp, de omvang, de integratie en de afstelling van de technische systemen voor verwarming en sanitair warm water zodat de bewoners deze systemen eenvoudig, doeltreffend en voordelig kunnen beheren.

Een goede kennis van de technische verwarmingssystemen is vereist.

Donderdag 4, 11, 18 en 25 oktober // 200€ // 4d

REGENWATERBEHEER IN DE OPENBARE RUIMTE

In het verlengde van de opleiding "Regenwaterbeheer op het perceel" zal deze opleiding gericht zijn op praktische oplossingen om te zorgen voor duurzaam waterbeheer, in het Brussels Gewest, in de openbare ruimte (wegen, groene ruimten, plaatsen, ...). Hierdoor kunnen deelnemers beter begrijpen waarom en hoe regenwaterbeheer te integreren met voorzieningen op basis van de kenmerken van de site.

De opleiding zal betrekking hebben op:

- hoe regenwaterinfiltratie in een dichte omgeving kan worden bevorderd;
- hoe rekening te houden met de kwaliteit van afvoerwater;
- de verschillende soorten doorlatende verhardingen;
- onderhoud en beheer van de installatie;
- de financiële uitdagingen van verschillende oplossingen voor regenwaterbeheer.

De dag zal een gelegenheid zijn om, op basis van concrete gevallen, de verschillende technische tools in geïntegreerd management voor te stellen die leiden tot een echte waardering voor stad en landschap.

Maandag 15 oktober // 50€ // 1d

FOTOVOLTAÏSCHE ZONNE-INSTALLATIES

Deze opleiding bekijkt alle elementen die verband houden met fotovoltaïsche zonnepanelen:

- haalbaarheid, keuze-elementen,
- toepassing in renovatie,
- dimensionering van de installaties,
- verwerking,
- rendement van de systemen.

Donderdag 8 november // 50€ // 1d

HERGEBRUIK VAN MATERIALEN EN BOUWELEMENTEN

Herwaarden en hergebruiken van materialen of bouwelementen de voorrang geven en de afvalproductie minimaliseren. Technische bepalingen en een tool voor hergebruik.

De opleiding wordt opgebouwd rond de fasen waarin hergebruik mogelijk is in het project, van de ontwerpfase tot de levering en het onderhoud van het gebouw, om het afval te beperken en de logistiek op de bouwplaats te optimaliseren:

- Technische bepalingen van de bestekken en keuzehulpmiddelen
- Keuze van materialen en milieu-impact
- Bepaling van prioriteiten en inventarisering voorafgaand aan de sloop van bouwonderdelen die beschikbaar zijn tijdens de renovatie
- Deconstructie, logistiek en transport
- Vademecum van het hergebruik

Dinsdag 16 en 23 oktober // 100€ // 2d

GEDEELTELIJKE EN GEFASEERDE RENOVATIE

Bij renovatiewerken is het niet altijd mogelijk één enkele, globale interventie te voorzien. Dit kan samenhangen met het budget maar ook met praktische of organisatorische omstandigheden. Deze opleidingsmodule geeft de deelnemers de sleutels in handen om te bepalen welke keuzes prioritair zijn en welke er eventueel later nog mogelijk zijn om uiteindelijk een performant project met geringe milieu-impact te realiseren.

De 9 thema's van de Gids Duurzame Gebouwen komen aan bod, met bijzondere focus op de volgende:

- energie (gebouwschil en speciale technieken),
- water (regenwaterrecuperatie),
- welzijn, comfort en gezondheid
- materiaal (keuze van de materialen en hergebruik)

Dinsdag 6 en 13 november // 100€ // 2d

In februari 2018, om de Belgische bouwsector te ondersteunen bij het objectiveren en verminderen van de milieu-impact van gebouwen, hebben de drie gewesten de tool TOTEM gelanceerd.

Opleidingen over het gebruik van TOTEM zullen tijdens de herfstperiode georganiseerd worden. Informatie op www.totem-building.be

VERLICHTING: ONTWERP EN AFSTELLING

Bij het ontwerp, de renovatie of het beheer van tertiaire gebouwen (kantoren, scholen en kinderdagverblijven) moet rekening worden gehouden met de verlichting, om zo het energieverbruik te beheersen en visueel comfort te garanderen.

De opleiding omvat:

- de voorstelling van de belangrijkste theoretische beginselen en de verschillende verlichtingstechnologieën,
- de relamping-/relighting-oplossingen,
- de technische oplossingen inzake verlichtingsbeheer,
- de complementariteit tussen natuurlijke en kunstverlichting en hun dimensionering,
- de integratie van nieuwe technologieën (zoals LED).

Dinsdag 20 en 27 november // 100€ // 2d

ENERGIEBEHEER (PLAGE-COÖRDINATOR)

De opleiding verschaft de gebouwbeheerders (PLAGE-coördinator) inzicht in het verbruik, de keuze en het beheer van technische installaties, stelt hen in staat deze op te volgen en licht het efficiënte energiebeheer van tertiaire gebouwen toe. De rol en de functie van de energieverantwoordelijke en de PLAGE-strategie worden toegelicht.

Voldoende en up-to-date kennis van het energieontwerp van gebouwen en de verschillende technische systemen is vereist.

Deze opleiding zal aangevuld moeten worden met een specifieke PLAGE-dag om PLAGE-coördinator te zijn, en zal in 2019 plaatsvinden.

Dinsdag 4, 11 en 18 december // 150€ // 3d

HOUTBOUW IN BRUSSEL

Deze opleiding wil de deelnemers de kennis en tools aanreiken waarmee ze de geschiktheid van een houtbouwproject in Brussel kunnen beoordelen en een duurzaam project kunnen uitwerken dat aan de stedelijke context is aangepast en waarbij de specifieke eigenschappen van deze bouwwijze optimaal worden benut.

Basiskennis van bouwfysica en energieprestatieconcepten is vereist. De opleiding focust immers op de toepassing van deze concepten op de houtbouw.

Donderdag 6 en 13 december // 100€ // 2d

INSCHRIJVINGEN EN INFO:

www.leefmilieu.brussels/opleidingendubo

De inschrijvingen worden aan een selectie onderworpen. Die selectie is gebaseerd op de mate waarin het profiel en het opleidingsniveau van de kandidaat-inschrijver op de opleiding aansluiten, een evenwichtige spreiding van doelgroepen binnen een groep deelnemers én de volgorde van inschrijving.

ONZE ANDERE DIENSTEN VOOR BOUWPROFESSIONALS

FACILITATOR DUURZAME GEBOUWEN

De Facilitator beantwoordt al uw vragen op het vlak van energie en milieu in het kader van uw projecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De Facilitator behandelt om en bij de 3.000 aanvragen per jaar.

- U kan er terecht voor:
- gratis dienstverlening door onafhankelijke experts,
  - begeleiding tijdens elke ontwikkelingsfase van uw project,
  - advies voor alle types projecten, of het nu gaat om een optimalisering, renovatie of nieuwbouw;
  - raadgevingen op maat (telefonisch, via e-mail of ter plaatse).

0800 85 775
facilitator@leefmilieu.brussels

ENERGIEPREMIES 2018

De Energiepremies ondersteunen de energiebesparende investeringen. Het systeem is sinds 2016 vereenvoudigd.

Praktisch:

- een bijzondere aandacht dankzij de verhoging van de premie;
- toegang tot de verhoogde premie voor de gemeenschappen, de mede-eigendommen en de verhuurende eigenaars;
- verlenging van het termijn om een premie in te brengen;
- drie prioritaire domeinen: audit, isolatie en verwarming.

www.leefmilieu.brussels/
premies

PORTAAL DUURZAAM BOUWEN

De portaalsite — een gezamenlijk initiatief van Leefmilieu Brussel en de Waalse overheidsdienst, in samenwerking met het WTCB en de Confederatie Bouw — centraliseert alle informatie voor de bouwsector.

- U vindt er alle voor uw activiteit relevante informatie:
- praktische gegevens,
  - technische details,
  - informatie rond normen, financiële steunmaatregelen en opleidingen,
  - ontwerptools, ...

www.portaalduurzaambouwen.be

GIDS DUURZAME GEBOUWEN

De Gids, een online gratis tool, helpt u bij de uitwerking van duurzame bouw- of renovatieprojecten.

- U krijgt gratis toegang tot:
- concrete oplossingen voor de afwerking,
  - technische aanbevelingen opgesteld door gespecialiseerde studie bureaus,
  - een vakoverschrijdende visie op het ontwerpen aan de hand van 9 kernthema's,
  - inhoud die regelmatig wordt bijgewerkt.

www.gidsduurzamegebouwen.
brussels

Meer informatie op:www.leefmilieu.brussels/bouwprofessionals

Redactie: Florence Alardot

Nagelezen door: An Verspecht, Dirk Steurs, Yannick D'Otreppe, Boris D'Or, Pierre Masson, Vanessa Jans, Ecorce

Copyright foto's: Bernard Boccara behave p.2 foto 2 en 3, p.4 foto 1 en 2, p.6 foto 3, p.9 foto 2, p.10 foto 2, p.12 foto 4, 6 en 7, p.13 foto 2 en p.14 : Yvan Glavie ; p.7 foto 2 : Julien Forthomme ; p.8 foto 2 : Michel Vanden Eeckhoudt ; p.9 foto 3 : CERAA en p.13 foto 1 : Thinkstock.

Architecten: p.1 R²D² Architecture; p.2 Debruyne-Pinckaers, K2A Architecture, sca Architectes Associés sprl; p.4 cepezed; p.6 R²D² Architecture, R²D² Architecture, K2A architecture; p.7 Vanheule Nicolas, B.A.E.B. sprl Emmanuel Bouffioux; ; p.8 Global Art Concept (aannemer), Vanden Eeckhoudt-Creyf Architectes ; p.9, Association Atelier A4 sprl & P&P architects sprl, MDW Architecture ; p.10 Trait Norrenberg en Somers Architectes, CPAS de Bruxelles & MDW Architectes ; p.11 Styfhals & partners sa ; p.12 B612 Associates, TRIO architecture, MDW ARCHITECTURE, sca Architectes Associés sprl, Pierre Blondel Architectes sprl, MDW Architecture , A2M, Atlante architecture, Vanheule Nicolas, Roose & Partners Architects; p.13 R²D² Architecture; p.14 R²D² Architecture.

Verantwoordelijke uitgevers: F. Fontaine & B. Dewulf · Havenlaan 86C/3000 · 1000 Brussel
Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.